

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Rajhrad, okres Brno-venkov, příspěvková
organizace**

Husova 509, 664 61 Rajhrad

Identifikátor školy: 600 110 087

Termín konání inspekce: 4. – 5. říjen 2004

Čj.:	12-1337/04-5190
Signatura:	kl3ay103

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Sdružuje Mateřskou školu Rajhrad, okres Brno-venkov, příspěvkovou organizaci (dále jen MŠ) s kapacitou 90 dětí a školní jídelnu, kde je možné připravovat až 120 jídel. Zřizovatelem je město Rajhrad, Městečko 32, 664 61 Rajhrad. Ve školním roce 2004/2005 bylo zařazeno do tří věkově stejných tříd s celodenním provozem 75 dětí ve věku od 3 do 7 let. Z tohoto počtu je 6 dětí s odkladem školní docházky. Školu navštěvují i děti z obce Popovice, ve které předškolní zařízení není. Ředitelka byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení dne 7. listopadu 1994. Provoz je od 6:30 do 16:00 hodin.

Výchovně-vzdělávací činnost vychází ze školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) zpracovaného dle dokumentu *Rámcový program pro předškolní vzdělávání* (čj. 14 132/01-22).

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- Materiálně-technické podmínky vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu
- Průběh a výsledky spontánních a řízených činností

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací práci s dětmi zajišťuje šest plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků včetně ředitelky. Skladba úvazků není efektivně stanovena k zajišťování individuální práce s dětmi. Společné nástupy učitelek do dvou tříd i jednotné ukončení pracovní doby všech učitelek s koncem provozu MŠ nejsou promyšleně stanoveny vzhledem k pozdnímu rannímu scházení i odpolednímu postupnému rozcházení dětí. Při odpoledním spánku, kdy se dvě třídy spojují v jednu a obě učitelky zůstávají u dětí, není toto jejich souběžné působení plně využito k přímé práci s dětmi. Rovněž u většiny pedagogických pracovníků není jejich překrývání při nástupech na odpolední službu efektivně stanoveno vzhledem k individuálnímu rozvoji dětí.

Stanovená organizační struktura umožňuje plynulý chod všech úseků. V předložených dokumentech jsou odpovídajícím způsobem a srozumitelně zpracovány práva i povinnosti jednotlivých pracovníků. Jejich kompetence jsou však stanoveny formálně, neboť prakticky veškeré úkony s řízením školy provádí ředitelka sama. Informace uvnitř školy jsou předávány v potřebném množství a včas, především formou osobních kontaktů a pedagogických a provozních porad. Zápisy mají spíše informativní charakter, k metodickému vedení učitelek nepřispívají.

Hlavním cílem ředitelky v oblasti vedení pracovníků je udržení výrazně pozitivního klimatu školy, ke kterému přispívá svým vstřícným přístupem a otevřeností. Učitelky tvoří stabilní pracovní tým s dlouholetými pedagogickými zkušenostmi a základním úkolem ředitelky je změna výchovného stylu při práci s dětmi, která vyplývá z obsahu zpracovaného ŠVP. Všechny pedagogické pracovníce se ještě nedokázaly s tímto novým způsobem práce vnitřně ztotožnit a uplatňovat efektivně uvolněnost v činnostech s dětmi.

Ředitelka se dobře orientuje v současných trendech v předškolní výchově a učitelkám dává dostatečný prostor pro jejich průběžné vzdělávání. To však je více založeno na jejich zájmu, ve vztahu k naplňování koncepčního záměru směřuje jen okrajově. Semináře, kterých

se zúčastňují v hojné míře, jsou zaměřeny především k rozvíjení jejich tvořivosti v oblasti výchov, méně k rozvíjení odborného růstu.

Ředitelka dosud nemá stanoven účinný systém kontrolních mechanismů, který by plnil funkci zpětné vazby vůči celé organizační struktuře a stanovenému záměru ve ŠVP. Účinnost metodického vedení učitelek byla snížena nejen malou četností hospitací, ale i méně propracovaným způsobem dalšího předávání výsledků z této činnosti.

Vedení školy stanovilo pro hodnocení zaměstnanců kritéria, která jsou veřejně přístupná.

Dobrá úroveň personálních podmínek umožňuje realizovat školní vzdělávací program.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ sídlí v účelové přízemní budově situované v klidné části města mimo hlavní komunikaci. Součástí objektu je rozsáhlá a udržovaná školní zahrada, která je vhodně vybavená pro sezónní činnosti.

Vnitřní uspořádání a prostorové podmínky tříd tvoří funkční prostředí, které umožňuje dětem spontánní pohyb, ale chybí vybavenost tělovýchovným náradím a náčiním. To je soustředěno v samostatné tělocvičně, kterou děti v době inspekce nevyužily. Třídy, které slouží k realizaci vzdělávací činnosti mají k dispozici potřebné sociální zázemí a stabilní lehárny. Vybavení nábytkem je starší a ne vždy plně vyhovující. Některé skřínky jsou vysoké a neumožňují dětem samostatnost při výběru hraček a pomůcek. Pro námětové i tvořivé hry slouží stimulační stabilní hrací koutky zajišťující vhodnou intimitu při činnostech. Dětské stolečky a židličky neodpovídají rozdílné tělesné výšce dětí. Výzdoba interiéru dětskými pracemi, množstvím udržované zeleně a zvláště nástěnnou keramickou mozaikou dotváří útulné a podnětné prostředí. Dětská i učitelská knihovna je průběžně doplňována o aktuální tituly.

Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami umožňovalo plnit programové činnosti v plném rozsahu. Ve výchovně-vzdělávacím procesu byla používána běžná audiovizuální technika, méně však byly dostupné hudební nástroje. Různorodý netradiční materiál pro pracovní a výtvarné činnosti byl dětem většinou přístupný.

Využívání materiálního zázemí sleduje ředitelka při orientačních vstupech do tříd. Potřeby v oblasti materiálně-technických podmínek průběžně plánuje. K obnově a modernizaci na pracovišti dochází postupně a s ohledem na její potřebnost.

Dobré materiálně-technické podmínky přispívají k realizaci vzdělávacího programu.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

Základem pro plánování práce s dětmi je písemně zpracovaná *Koncepce školy 2002-2007*, ve které je zřetelně formulován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy dlouhodobý záměr MŠ. V dalších dvou navazujících materiálech s názvem *Školní vzdělávací program pro školní rok 2002/2003 a 2004/2005* rozpracovala škola konkrétněji způsoby realizace jeho naplňování. Tyto dokumenty ujasňují pojetí předškolního vzdělávání, ke kterému chtějí pedagogické pracovnice ve své činnosti směřovat. Nebyla zpracována analýza uplynulého období, jejíž závěry měly být východiskem ke zpracování ŠVP. Nejsou ještě zcela ujasněny rozdíly mezi dílčími a specifickými cíli.

Pro sledování plnění výchovně-vzdělávacích cílů i plnění vzdělávacího programu si pedagogický sbor zatím nevytvořil dostatečně funkční evaluační systém.

Povinnou dokumentaci i dokumentaci k naplňování programu škola vede úplně a přehledně.

Uspořádání dne v MŠ je dáno rámcovým režimem zpracovaným jednotně pro všechny třídy. V praxi je však zachováno tradiční, méně efektivní rozložení pravidelně se střídajících činností během dopoledne. Interval mezi podáváním jídel byl dodržen. Poněkud rušivě působila nejen společná svačina, která vedla k hromadění dětí, ale i nepromyšlená organizace při obědě, kdy byla narušena plynulost podávání jídel, což vedlo ke zbytečným prostojům dětí. Čas pro pobyt venku byl v době inspekce zkrácený. Pitný režim byl sice zajištěn, ale umístění tekutin mimo dosah dětí (v přípravných jídel) vedl k jeho menšímu využívání. Způsob používání skleniček k pití nebyl dostatečně hygienicky zajištěn. Délka odpoledního spánku nevycházela z individuální potřeby každého dítěte. V průběhu inspekce byly spontánní a řízené činnosti v rovnováze, učitelky při nich však méně zohledňovaly individuální potřeby dětí.

Informační systém pro rodiče funguje dobře. Veřejnost se o MŠ může dozvědět z pravidelných článků v místním tisku.

Průběh a výsledky spontánních a řízených činností

Ve výchovně-vzdělávacím procesu se u učitelek projevoval spíše pedagogický tradicionalismus, než zavádění nových přístupů do práce s dětmi. Tato skutečnost se projevovala nejen malým využitím aktivizujících metod a organizačních forem práce, ale i menší pestrostí v nabízených činnostech. Stanovené cíle nebyly většinou jasně formulované, více odpovídaly aktuálnímu složení tříd než individuálním možnostem dětí. Většina učitelek nerozlišovala úkoly pro řízené a spontánní aktivity. Základem pedagogické práce ve třídách byly tematické plány, které měly orientaci na tradiční témata (např. roční období).

Vhodně uspořádané podnětné prostředí pozitivně přispívalo k rozvoji spontánních činností. Děti k nim dostaly nejvíce příležitostí při ranním scházení. Hrály si se zaujetím, většinou uměly spolupracovat ve skupinkách a mohly si vybírat oblíbené hračky. Nejmenší děti byly však při jejich výběru dosti závislé na učitelce, protože pro ně byly málo přístupné. Všichni se ale mohli uplatnit a seberealizovat. Děti dokázaly hry navodit, ale většina z nich je už neuměla dále rozvíjet a raději přešla k další činnosti. Učitelky do her vstupovaly ojedinelé. Jen v nejstarší věkové skupině a to spíše nahodile, se jim dařilo využít vzniklé situace k přirozenému nenásilnému rozvíjení a obohacení dětských poznatků. Ukončování spontánních aktivit neprobíhalo přirozeně a pružně, neboť bylo podřízeno danému režimu dne. Učitelky vytvářely svým přístupem příznivé psychosociální podmínky pro interakci a komunikaci. Nešetřily pochvalou a pozitivním hodnocením. Děti měly dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru, komunikovaly s dospělými i mezi sebou navzájem.

Řízené činnosti byly prováděny individuálně v průběhu her a frontálním způsobem po svačině. Byly více založeny na verbálních aktivitách učitelek. Děti měly méně příležitostí k aktivnímu a tvořivému učení, neboť učitelky působily více na jejich poznatkovou stránku osobnosti než na stránku volní. Zvolená motivace vzbuzovala většinou počáteční zájem dětí, ale jen obtížně ho dokázala udržet po celou dobu. Měla spíše vnější účinek, než aby vedla k vnitřnímu zaujetí pro činnost. V průběhu práce byly děti často chváleny a povzbuzovány, ale bez konkrétnosti a adresnosti. V komunikaci měly méně šancí se uplatnit vzhledem k dominantnímu projevu učitelek. Způsob vedení rozhovoru a kladení otázek nedával dětem vždy příležitost k řečovým projevům. U nejstarší věkové skupiny učitelky méně respektovaly pravidla komunikace, především vytváření návyku neskákat si do řeči. Děti se k sobě chovaly pěkně a vzájemně spolupracovaly. Atmosféra ve třídách byla příjemná, k čemuž přispíval citlivý přístup učitelek k dětem a průběžné zařazování hudebních a pohybových chvil.

Hodnocení průběhu spontánních a řízených výchovně-vzdělávacích činností bylo dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Úroveň postojů, dovedností a poznatků nebyla zjišťována u dětí v nejmladší věkové skupině a u nově příchozích v jednotlivých třídách.

Pro cílený pohybový rozvoj dětí nebylo vytvořeno potřebné materiálně-technické zázemí. Děti nebyly důsledně vedeny ku upevňování zdvořilostních návyků a také rozvoji jemné motoriky nebyla věnována patřičná pozornost. Nejstarší děti neměly vytvořeny správné hygienické návyky. Přestože byla u hodně dětí zjištěna vada výslovnosti, při běžné komunikaci byly otevřené, měly dostatečnou slovní zásobu, kterou aktivně využívaly a chovaly se většinou autonomně. V sebeobsluze byly většinou vedeny k samostatnosti, ale dospělí je mnohdy zbytečně obsluhovali. Děti prokazovaly dobrou znalost poznatků o životním prostředí. Vystavené dětské výtvarné a pracovní výrobky měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti měly dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Podkladová dokumentace – *Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy, Dotazník pro ředitele před inspekcí* ze dne 20. září 2004
2. *Režim dne* pro školní rok 2004/2005
3. *Pracovní doba učitelek* pro školní rok 2004/2005
4. *Zřizovací listina příspěvkové organizace města* ze dne 30. října 2002
5. *Rozhodnutí*, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003 Č.j. JMK 4555/2002 OŠ ze dne 5. května 2003
6. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 o určení počtu dětí ve třídě podle § 3 odst. 4 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách* ze dne 4. června 2004
7. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách* ze dne 31. května 2004
8. *Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2004* ze dne 26. září 2004
9. *Organizační řád mateřské školy* ze 2. ledna 2003
10. *Vnitřní řád mateřské školy* pro školní rok 2004/2005
11. *Příloha ke vnitřnímu organizačnímu řádu pro pedagogické pracovníky školy* ze dne 1. ledna 2003 č.j. 4A/2003
12. *Vnitřní řád mateřské školy* ze dne 1. října 2003
13. *Koncepce školy 2002-2007* ze září 2002
14. *Školní vzdělávací program rok 2002/2003*
15. *Školní vzdělávací program rok 2004/2005*
16. *Inspekční zpráva* Č.j. 123 156/99-11075 ze dne 16. prosince 1999
17. *Zápisy z jednání pedagogických rad* pro školní rok 2003/2004, 2004/2005
18. *Evidence dětí 1., 2. a 3. třídy* pro školní rok 2004/2005 – *Evidenční list pro dítě mateřské školy, Přehled docházky, Přehled výchovné práce, Přijetí dítěte do mateřské školy, Seznam dětí*
19. *Personální dokumentace* – doklady o dosaženém nejvyšším vzdělání pedagogických pracovníků zaměstnaných v MŠ ve školním roce 2004/2005
20. *Kniha úrazů* pro školní rok 2004/2005

21. Hospitační deník – školní rok 2003/2004

22. Jmenování ředitelky do funkce k 7. listopadu 1994 čj. 27/94

ZÁVĚR

Optimální personální zabezpečení školy a promyšlená organizace umožňují realizovat ŠVP. Ředitelka vede své kolegyně k aktivní činnosti především příkladem vlastní práce, ale nevyužívá všech získaných informací z kontrolní činnosti a ze sebevzdělávání pro jejich odborný růst. Méně efektivní rozložení pracovní doby neumožňuje individuální práci s dětmi v potřebném rozsahu.

Průběh a kvalitu všech činností v MŠ částečně negativně ovlivňuje i zastaralé materiálně technické zázemí. Pedagogický sbor v rámci svých možností a za přispění dětí vytváří pěkné a příjemné prostředí.

Tradiční členění dne vede jen pomalu k potřebným změnám ve výchovně vzdělávací práci uvedených ve ŠVP. Přílišná organizovanost, málo podnětná motivace a nejasnost cílů v třídním plánování nesměřovala k osobnostnímu rozvoji každého dítěte. Pro vlastní rozhodování, seberealizaci a vyjádření vlastního názoru měly děti více příležitostí při spontánních činnostech.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Marie Koutná

Koutná v.r.

Člen týmu Ludmila Kamenská

Kamenská v.r.

V Brně dne 27. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. října 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Hana Vávrová

Hana Vávrová v.r

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, Žerotínovo nám.3/5, 801 82 Brno	2004-11-11	12-1040/04/232-952
Město Rajhrad, okres Brno-venkov, Městečko 32, 664 61 Rajhrad	2004-11-11	12-1040/04/232-952
Rada školy	není	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.